

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

56. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1933. évi március 9

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátok rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Már Délamerikára is áttért a pénzügyi pánik

Lehet örülni

Nem munkások, nem demokratikus érzésű, köztársasági szellemű polgárok, hanem egy régi rend ittmardottjai, defetista lecsusztottak, katasztrófában reménykedők szólitának meg most minduntalanul és rosszul álcázott kárörömmel kérdik: mi lesz Németországgal? Tudják, hogy nem kaphatnak feleletet, de ők erre nem is kíváncsiak. Ők elvtársakat keresnek. Nem kommunista, vagy hitlerista elvtársakat, hanem maradi elvtársakat. Hallani akarják, hogyan foglalja más szóba az ő vágyukat, hogy újra feleled a régi jó idő. Arra az időre gondolnak, amely az ő számukra volt jó, de rabszolgasort juttatott a dolgozó millióknak. Lomha járással, alamuszi szemmel kísértének a bizakodók, a dolgozók között: hol, kinek a kedvét ronthatják el? Ezek a rossz multu, rossz külsejű, megjegyzett arcú elődök most boldogan regisztrálják, hogy Németországban megkezdődött az ő idejük. Hangosan kezdenek abban is bizni, hogy itt is érvényesülni fognak. Nem az jelentette számukra a legnagyobb örömet, hogy a demokratikus pártok nem részesül a német kormányzásnak, hogy rendeletekkel szüntették meg köztársasági alkotmányt, szabadságot és felhatalmazták a náciakat mindenkinél a leggyilkosabb, aki nem tartozik hozzájuk: az vette most reménykedéské és boldogokká őket, hogy bebörtönözték Németországban a gondolatot. Valóban, ez a német diktatura legkorszerűsége teljesítménye. Minden diktatura kitermelte, megalkotta a saját nemzeti formáját. A német diktatura ott válik teljes a maga egyéniségében, mikor a gondolkodók nemzetében megfosztja a demokratikus érzésű polgárságot és munkásságot szellemi vezetőitől. Külsőleg többen jelent a lapok betöltése, a politikai pártok és gazdasági szervezetek felosztása, de legmélyebb értelme és legkomolyabb jelentősége annak van, hogy a gondolatot, a gondolat hordozóit, egy kultúrára és szabadságra törekvő nép lelkének leghivatottabb képviselőit börtönzik be. Erre még nem volt példa egyetlen diktatura történelmében sem. Mert egyetlen diktatura sem tört olyan brutálisással a nemzet legfőbb jára, az ésszerűség, az okosság uralma ellen. Egyetlen diktatura sem élte ki magát a mezelen, brutális erőszak alkalmazásában, mind egyiknek volt és van valamilyen szellemi programja, amelyet meg akar valósítani. A német diktatura, Hitlernek és társainak uralma, minden szellemi tartalmat, vagy irányt nélkülöz és csak akkor valósítható meg, ha a népmilliókat megfosztják a gondolatától. Csak ebben az esetben lehet megvalósítani a Harmadik Birodalmat, az új középkort, amelyben néhány száz iparbáró és nagybirtokos junkercsalád rabláncra fűzve dolgoztat egy 70 milliós nemzetet. Hogy kiölhessék a szabadságvágyat és elnyomják a civilizációt, a kultúra, az elért emberiség már eddig élvezett áldásának még az emlékét is, be kellett börtönözni a gondolatot is. Be kellett börtönözni írókat, költőket, tudósokat, meg kellett fosztani a népet a szellemi vezetőktől, mert csak így érzi magát biztonságban a diktatura. Heródes óta sokszor követtek el már erőszakot egy nemzettel szemben, megölték az elsőszülötteket, rabszolgáknak adták el idegenbe a nőket és férfiakat, felgyújtották a könyvtárakat. A német diktaturáé az a nagy, páratlan herosztrateszi dicsőség, hogy bebörtönözte a gondolatot.

„Németországban meghalt a köztársaság” ...

A francia sajtó riadója a választások után

Véres harc Hamburgban

Kormánybiztosok a renitens tartományok és városok élén

Berlin, március 8

A választások lefolytak és a hangulat megcsendesedett.

Hetek óta tartó idegfeszültségben élt a német birodalom és most, a választások után, mintha egy kissé megnyugodott volna. Nem a politika és nem a politikások nyugodtak meg, hanem a tömeg, amely örül, hogy túl van az egészen és örül, hogy nem kell tovább belekapcsolódni abba a nagy színjátékba, amely a birodalom strukturájának átváltoztatásával jár.

Az ország várakozó álláspontot foglal el és tényleg — vár.

Lássuk, mi bölcslet tudnak és mi okosat hoznak.

Ez a passzivitás és ez az apátia azonban csak a középen álló polgári réteget jelenti. A lefojtott baloldali és szélsőbaloldali elemek — máris úgy látszik — előbb-utóbb összeszedik magukat, felocsudnak és ellentámadásba mennek át.

Az első járőr csata Hamburgban játszódott le az este.

Hamburgban tegnap este véres összecsapás volt a kommunisták és a rendőrség között. Már megszoktuk, hogy Németországban nap-nap mellett súlyos összecsapások vannak, de ez a harc, amely tegnap este Hamburgban lángolt fel, már dinamikájában is elüt az eddigi harcoktól.

Az első félórán a mozgósított rendőrség megállapította, hogy a felvonuló tömegekkel nem bír és ezért mozgósították a rendőrség segédsapátait; az acélsikakósokat, a nemzeti szocialistákat és a rohamosztagokat is.

A kora esti óráktól éjszaka tizenegy óráig tartott az első ütközet, amelynek során egy halottat veszítettek a felek és nyolc súlyos sebesült maradt a csatateren. Természetesen a könnyű sebesültek számát nem lehet megállapítani, mert azokat a kommunisták azonnal elszállították.

Este tizenegy óra volt már, amikor

végre a rendőrség minden rendelkezésre álló ereje körülfárta a kommunistákat gyedre és megkezdte a házról-házra való házkutatást.

A házkutatások eredményéről és a végleges harci eredményről nincs jelentésünk. Ugy látszik a kormánynak nem érdeke, hogy a hamburgi események nyilvánosságra kerüljenek és reggel mindössze annyit jelentettek, hogy

a harcok éjjel után fejeződtek be, amikor is a csataternek már három halottja volt.

Egyéb újság azután Németországban nincs is.

A birodalmi gyűlés megnyitására készülnek. Egyes hírek szerint március 20-án ül össze a birodalmi gyűlés, más jelentések szerint ezt a megnyitási ünnepet azzal is emlékeztetéssé akarják tenni, hogy annak dátumát Bismarck születési napjának dátumával egyeztetik össze. — Bismarcknak április elsején lesz a születésnapja.

Ausztria ezer gyűlésen Anschlusst és nemzeti kormányt követel

Mint már a Hitler győzelem első pillanatában is világos volt, az osztrák Anschlusst követő pártok feléledtek. Vasárnap egész nap Ausztriában szimpátia-tüntetések voltak.

Hétfőn az ország területén ezernél több gyűlést tartottak.

Az eddigi jelentések szerint a hétfői ülések teljes rendben folytak le.

Bécsben a legnagyobb gyűlést az északnyugati pályaudvar nagy kupolacsarnokában tartották meg és határozati javaslatot fogadtak el, amelyben

azt követelik, hogy a franciabarát Dollfuss-kormány azonnal mondjon le és adja át a helyét egy nemzeti kormánynak, amely természetesen Anschlusst követi.

HITLER GYŐZELME ÉS AZ ELÁRULT BÉKESZERZŐDÉSEK

A párisi lapok egyre idegesebben írják a német birodalmi gyűlési választások által teremtett helyzetről. A L'Intransigent megállapítja, hogy ez a választási győzelem nem egyéb, mint fenyegetés Franciaország ellen. A lap szerint éppen ezért elérkezett az ideje annak, hogy minden kicsinyes párt-differenciát a politika félretegyen és álljon szembe azzal a veszedelemmel, amely most Németország részéről a francia birodalmat fenyegeti.

A *Journals des Debats* a német választásokról írott beszámolóját így kezdi:

— Németországban meghalt a köztársaság!

A lap a továbbiakban arra a konzekvenciára jut, hogy amennyiben az európai államok nem vonják le az események konzekvenciáit, úgy elárulják azokat a békeszerződéseket és elárulják azt a békét, amelyre eddig féltékenyen őrködtek.

HESSEN-ALLAM ÉS BRÉMA VÁROSA KORMÁNYBIZTOST KAP

Természetesen ha a letartóztatások és őrizetbevételek ma már valamennyire szünetelnek is, a kormány erőskézpontja egyáltalában nem csendesedett le.

Hitlert kopirozzák Bécsben

A gráci rendőrség ma reggel házkutatást tartott a gráci Munkás Otthonban.

A házkutatás alkalmával rengeteg robbanószert és gépfegyvert foglaltak le.

A rendőrség megállapította, hogy ezeket a gépfegyvereket és egyéb hadianyagokat a szociáldemokraták csempészték be az ország területére és azt is megállapította, hogy a fegyverek Csehországból származnak.

A házkutatás alkalmával rengeteg iratot is lefoglaltak. Ezekből az iratokból kitűnik, hogy az osztrák szociáldemokraták puccsra készültek és a puccs során fel akarták robbantani a vasúti hidakat és tönkre akarták tenni a telefon és távíró vonalakat.

Mindazokban a tartományokban, és városokban, ahol ellentállást tapasztal a kormány, felfüggeszti az eddigi politikai és közigazgatási hatalmasságokat és helyükbe birodalmi biztosokat nevez ki.

Igy ma is két új birodalmi biztost nevezett ki Frick. Az egyik birodalmi biztos Hessen élére kerül, míg a másik Bréma város felett kapott korlátlan hatalmi jogot.

Ausztriában meg vannak győződve arról, hogy ugyanugy erőlyes és könyörtelen intézkedések következnek az osztrák szociáldemokratákkal szemben, mint a milyen intézkedéseket Hitler a német kommunisták ellen tett.

Ugy néz ki a dolog, mintha Ausztria szószerint le akarná másolni a Hitler receptet és a házkutatásokkal kezdi meg a szociáldemokratapárt erejének szétforgatását.

Dollfussnak ez az akció nincs ugyan teljesen az irányára, de azzal a hangulattal szemben, amely most az Anschlusst követeli és a nemzeti kormányt a franciabarát Dollfussal szemben, a Dollfuss ereje igen véges és hova-tovább a kormány teljesen behódol majd a szélsőjobb elemeknek.

A hesseni tartományi elnök elmenekült

Ma beérkezett korábbi jelentések alapján beszámoltunk már arról, hogy a birodalmi kormány Hessen és Bréma élére birodalmi biztost nevezett ki.

Ma délután Darmstadtban a hesseni tartományi belügyminiszter épületét a rohamcsapatok megrohanták és annak ormára kitűzték a császári lobogót.

A szélsőjobb elemek hesseni fellépése olyan agresszív és veszélyes, hogy Adlung tartományi elnök és Lechner belügyminiszter Hessen területéről elmenekültek.

A birodalmi biztostnak az lenne a kötelessége, hogy a kitört elemeket lefékezze, de e pillanatban úgy látszik, hogy a birodalmi biztost sem ura a helyzetnek és egész Hessen a rohamcsapatok terrorja alatt áll.

A BERLINI VÁROSHÁZÁN IS CSÁSZÁRI LOBOGÓ LENG

A császárpárt emberei egyébként Berlinben is tüntetésekre kezdenek. Ma vagy öt-hat rohamsisakos felmászott a berlini központi városháza tetejére és kitűzte a császári lobogót.

Egész Berlinben, szinte

óráról-órára erősödik a restaurációs mozgalom és a nemzetiszocialisták körében attól félnek, hogy ezzel a Hohenzollern terrorral szemben a kormány nem mer majd fellépni.

Berlinben egyébként ma újabb 71 kommunistát tartóztattak le és ezenfelül 14 napra betiltották a 12 Uhr-Blatt megjelenését.

A LENGYELEK KATONAI INTÉZKEDÉSEKET TESZNEK

A lengyel kormány Danzig területén különböző katonai intézkedéseket tett. Különösen nagyobb számú katonaságot vont össze a kormány Westerplatte szigetén.

A kormány ezt az intézkedését azzal indokolja, hogy nem érzi magát biztonságban, mert a német tömegek e pillanatban extázisban élnek, sovíniszta és nacionalista mámor fűti őket és így könnyen elképzelhető, hogy egy szép napon betörnek a katonailag teljesen védtelen korridorba.

A lengyel katonai intézkedések ellen fellépett a Népszövetség is. A békeszerződések és nemzetközi egyezmények értelmében ugyanis

Lengyelországnak ezen a semleges területen semmiféle katonai intézkedést sem szabad tennie és a Népszövetség nem vette tudomásul azt az üzenetet, a melyet a lengyel szenátus ebben az ügyben a Danzigban állomásozó népszövetségi biztoshoz intézett.

A lengyel szenátus ebben az üzenetében megmagyarázta ugyan, hogy miért tartotta szükségesnek ezeket a területnek katonai megerősítését, de ezzel a magyarázattal a Népszövetség sem elégedett meg és felszólította a lengyel kormányt, hogy tett katonai intézkedéseit azonnal vonja vissza.

LENGYELORSZÁG ANNYIRA FÉL, HOGY A LITVÁNOKNAK ODAADJA VILNAT

Még ennél a konfliktusnál is érdekesebb az a hír, amelyet ebben az ügyben a késő esti órákban kapunk. Ez a jelentés arról számol be, hogy Lengyelország és Litvánia között teljesen megenyhült a hangulat.

Hír szerint a lengyel kormány annyira fél a német támadástól és annyira fél attól, hogy egy német támadás esetén Litvánia hátba támadja, hogy alkudozni próbál.

Mivel arról szó sem lehet, hogy Németországgal megegyezzenek, meg akar Litvániával egyezni, amelynek egyetlen panasa Vilna. Azzal, hogy Litvániától a békeszerződés elvette Vilnát és ezzel a tengerhez való útját mintegy ötszáz kilométerrel meghosszabbította, az ország sorsa sem tud megbékélni.

A lengyel kormány — így a mai jelentés — inkább vissza akarja adni Vil-

nát annak az ígéretnek ellenében, hogy Litvánia ez esetben nem támadja hátba Lengyelországot, sőt esetleg még szövetségi szerződést is köt.

Mindenestre ez a megegyezés már csak azért is érdekes, mert a békeszerződések óta ez lenne az első eset, amikor két szomszédos állam egy-

Ismét egy furcsa merénylet-terv

Néhány nappal ezelőtt a német sajtóirodák világáig kürtölték, hogy ismeretlen tettesek Hannoverben megfúrták egy benzintelep tartályait és kétszáz ezer liter benzint meg akartak gyújtani, hogy egész Hanover lángba boruljon.

Azóta a német sajtóirodák erről az ügyről és a bevezetett nyomozásról sem mit sem írnak.

Most egy újabb vészhirot kürtöl világáig a német hírszolgálat.

Eszerint a Hannover melletti barsinghausen bányaműveket akarták ismeretlen tettesek a levegőbe röpíteni.

A merényletet úgy tervezték, hogy a bá-

nyaművek 60 ezer volt erősségű fővezetékben rövidzárlatot idéznek elő, amely felrobbantja az egész bányát. Ha a bányára felrobban, legalábbis ezer halott marad a merénylet színhelyén.

A jelentés szerint egy félórával azelőtt, hogy a merénylők áramot vezettek volna bele a fővezetékbe (?) a merényletet felfedezték és így sikerült a borzalmas katasztrófát megakadályozni.

A jelentés nem világos és különösen érthetetlen, hogy miképpen fedezték fel egy merényletet, amelyet csak el akartak követni? Idevonatkozó részletjelentésekre volna szükség, hogy az eset teljes világosságában álljon a közvélemény előtt.

Lehmann Newyork állam pénzügyi diktátora

A bankok csak egynéhány bank-tranzakció kedvéért tartanak nyitva

Newyork, március 8.

Legújabb jelentés szerint Newyork állam parlamentje a pénzügyi nehézségek szánálásának munkájára ma Lehmannnak, Newyork állam kormányzójának teljes felhatalmazást adott. Ez a jelentés más szavakkal annyit tesz, hogy Newyork állam pénzügyi diktátorává Lehmann, az állam kormányzóját nevezték ki.

Lehmannnak első intézkedése az lesz, hogy elrendeli a szükségpénz nyomását. A szükségpénzt előbb a kliring szövetség garanciájával akarták nyomtatni, de mivel a garancia tekintetében nehézségek merültek fel, a szükségpénz fedezet és garancia nélkül kerül forgalomba.

A newyorki bankokban megindult a munka, de komoly dollárforgalom nincs. A bankok operációjukban csak azokra a tranzakciókra támaszkodnak, melyeknek keresztülvitelére a kormányzótól engedelmet kaptak.

A szükségpénz megjelenése után talán élénkebb lesz a bankok munkája is és a csilapodóban lépő kedélyek is egyre jobban megenyhülnek.

Kína megnemtámadási szerződést akar kötni Oroszországgal

Tokió, március 8.

Ide érkezett hírek szerint Kína új szovjet-oroszországi követe tárgyalásokat folytat Litvinovval. A tárgyalások egy orosz-kínai megnemtámadási szerződésre vonatkoznak.

natkoznak.

A szerződés megkötése elé diplomáciai körökben igen élénk érdeklődéssel tekintenek.

Módosították a látványossági adóról szóló törvénytervezetet

Drámai előadások és koncertek után 20, mozil előadások után 25 százalékot kell fizetni

A műkedvelő előadások után a fenti illeték felét kell befizetni

Bukarest, március 8.

Ma délelőtt a pénzügyminiszter elnöklése alatt értekezlet volt a látványossági adókkal foglalkozó törvényjavaslattal kapcsolatban. Ezen az értekezleten hosszú vita után módosították a javaslat első szakaszának d) bekezdését olyképpen, hogy

a drámai, opera, klasszikus táncelőadások, koncertek stb. után 20, a mozil előadások után 25 százalék adót kell fizetni.

A minisztérium az egyes előadásokra a jegycsalás megakadályozásának céljából jegyeket fog kibocsátani, amelyeket a vállalkozóknak adnak át, akik e jegyekkel kapcsolatban személyesen lesznek felelősek.

Szerencsés számok

Bukarest, március 8.

Az állami sorsjáték mai húzásán a következő szerencsés számok nyertek:

500 ezer lejt 36966.

60 ezer lejt 55856.

30 ezer lejt 68297 és 68863.

Huszezret: 63312, 26358, 20776.

Tizenötezer: 4330, 762, 1961, 2117, 44386, 61417.

VILÁGPOLITIKA

A bolygó hollandi a világtörténelem színpadán

A világtörténelem rohanó eseményei minden nap néhány új tényt dobnak be a közvéleménybe, minden nap neveket hoz felszínre, amelyek eddig az ismeretlenség homályában rejtőztek. Hindenburg környezete uralkodik most Németország felett, ez a környezet néhány hónapig makacsul visszautasította Hitlernek azt a követelését, hogy Hindenburg adjon neki a hatalmat. De január 30-án döntő fordulat állott be, az elámulat világnak tudomásul kellett vennie, hogy Hindenburgnak többé nincs kifogása az ellen, ha Hitler hordáit rászabadítja a német népre. Ebben a környezetben legfőbb szerepet játszik Hindenburg fia, aki — hír szerint — nagyon összebarátkozott Hitlerrel. A Reichstag illetékes bizottsága sokat foglalkozott a keleti nagybirtokosok fellegítésére irányuló akcióval, amely Osthilfe név alatt ismeretes és e alkalommal kiderül az is, hogy mily botrányosan játszották ki az adókinccsárt akkor, amikor jobboldali körök pénzadományából visszavásárolták a Hindenburg-család neudecki birtokát. Hindenburg Oszkár nagyon fel volt háborodva e felett a plebejus szemtelenség felett s most már teljesen igazat adott azoknak, akik a parlament letörését követelték. Ezért kellett mennie Schleichernek, aki nem tudta ennek a kérdésnek nyilvános feszegetését megakadályozni s így lett Hitler meglepetésszerűen kancellár január 30-án.

Ezt azért bocsátom előre, mert Hindenburg Oszkár nélkül Van der Lütbe se léphette volna át a világtörténelem küszöbét. Abban a pillanatban, amikor Hitlerék kezükbe vették a hatalmat, előre volt várható, hogy valami eseményt készítenek elő s azt majd ürügyül használják fel, hogy a kommunista pártot betilthassák. Ha ez a betiltás tisztán a kommunista párt eddigi működése alapján következik be, ez még német polgári körökben is vegyes érzelmeket keltett volna. A kommunista párt mandátumainak megsemmisítése nem is annyira ezt a pártot, mint inkább a katolikus centrumot találta volna szíven, mert ezzel a technikai intézkedéssel biztosítani lehetett volna a jobboldali pártok többségét, ami a centrum politikai jelentőségének teljes megszűnését jelentette volna, mert eddig a centrum volt mindig a politikai mérleg nyelve. A délnémet kormányok, amelyekben a centrum és annak bajor osztagja a bajor néppárt viszik a vezérszerepet, nem türték volna az ő befolyásuknak ily módon való kismémmizését. Ha azonban sikerül a kommunistáknak valamely nagy bűncselekményt a nyakukba varrni, akkor a katolikus pártok ellenállása meg van bénítva: ha tiltakoznak a kommunista párt eltiltása és mandátumainak eldobása ellen, akkor ugyebár azonosítják magukat azzal a bűncselekménnyel, amellyel a kommunistákat vádolják? Az ily esemény azonnali alkalmas arra is, hogy a választók hangulatát befolyásolja, a nyárspolgároknak életre kelti — ahogy a németek nevezik — az Ordnungbestiet, a munkásszavazókat pedig megfélemlíti. A külföldön is nagyon könnyen lehet ezt az ellenséges hangulatot, amelyet Hitlerék uralomra jutása keltett, ellensúlyozni, a Hitlerizmus, amely megmenti Európát a kommunista veszélytől, széles reakciós körök támogatására számíthat, még ha nacionalista programjára visszatérést is kelt.

Minden elő volt készítve, minden összejárt tehát abban az irányban, hogy Van der Lütbe megjelenessen a világtörténelem színpadán. Amikor a merényletről az első híreket olvasta az ember, akkor még úgy látszott, hogy Hitler s főleg a terv keresztültűvője, Göring, ügyes, sőt zseniális rendező. Amikor azután a részletek kiderültek, akkor tűnt ki, hogy rossz ripackomédiások! Az gyorsaság, amellyel a hollandi álkommunisták a tüzvész színhelyén felfedezték és amelylyel ez a bolygó hollandi rögtön vallotta mindazt, amire a Hitler-kormánynak szüksége volt, mutatja, mily rosszul rendezték ezt a gyujtogatási komédiát. Nincs a külföldön egyetlenegy józanul gondolkodó ember se, aki akár egy szót is elhínné ebből a történetből. Hitler még nem akar teljesen a centrummal szakítani s ezért Van der Lütbe csak annyit vallott, hogy ő kommunista és hogy a szociáldemokrata párttal is kapcsolatban állott, mert hiszen éppen oly könnyedséggel vallhatna volna azt is, hogy a centrumtól kapta a pénzt a birodalmi gyűlés épületének a lángba borítására. Várható volt az is, hogy a kommunista párt házában lefoglalt nyomtatványok közé Göring becsempész egy olyan jegyzőkönyvet, amely csalhatatlanul igazolta volna, hogy Van der Lütbe résztvevő a kommunista párt ülésein, ahol a gyujtogatást elhatározták. Hogy a gaztett után, ezt az írást még fel nem fedezték, ez arra vall, hogy Hitler és Göring rájöttek arra, hogy a világ mégse olyan buta, mint a minőnek ők eddig hitték. Csak az a szomorú, hogy két ily ripackomédiának van most a német nép sorsa kiszolgáltatva.

Komjádý Béla temetése

Budapest, március 8.

Ma délután három órakor temették el Budapesten a rákoskeresztúri zsidó temetőben a magyar vízipóló sport nagy halottját: Komjádý Bélát. A koporsót a sirig a bajnok vízipóló csapat a vállán vitte.

A nyitott sir előtt beszédet mondott ifj. Horthy Miklós, a szabadelvű párt nevében Rassay Károly, a főváros nevében Homonnay Tivadar és a vízipóló csapatok megbízásából Homonnay Márton.

Kolozsváron a napilapok kivételével minden nyomtatvány előzetes cenzura alá kerül

Kolozsvár, március 8.

A kolozsvári rendőrpáncsnok ma magához kérte az összes kolozsvári nyomdatulajdonosokat és a sziguranca központi vezérigazgatóságának 13.791—1933 számú rendeletére hivatkozva közölte velük, hogy mártól kezdve minden nyomdai és sajtóterméknek, kivéve a napilapokat, kéziratait előzetes cenzurára be kell mutatni.

Kolozsváron s valószínűleg Erdély többi városaiban is, tehát életbelépett a cenzura anélkül, hogy az ostromállapotot formálisan kihirdették volna.

— Elhajásodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József viz-kúra nagyon szép eredményre vezet. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ujra bíróság elé kerül Csermák polgármester merénylete

Washington, március 8.

Zinagara, Roosevelt merénylete, mint ismeretes, nyolcvan évi börtönt kapott.

A csikágói bíróság a merénylet súlyos testi sértés és gyilkosság kísérlete címén ítélte el. Mivel most azonban Csermák polgármester sebeibe belehalt, új helyzet állott elő és így

Zinagarát újból a bíróság elé állítják és ez alkalommal már gyilkosságért vonják felelősségre.

Nagyon valószínű, hogy Zinagarát halálra ítélik és villamosszéken kivégezik.

A kolozsvári választás eredménye

Kolozsvár, március 8.

Kolozsváron hétfőn zajlottak le a községi választások. Az érdeklődés nem volt valami nagy, amennyiben összesen 8853 választó szavazott le. A kormánypárt kapott 4684 szavazatot, a liberális-cuzista blokk 2196 szavazatot, a kisiparosok blokkja 868 és a román liga 860 szavazatot. Kétszáznegyvenhét szavazat érvénytelen volt.

Egyes vélemények szerint a választást különböző szabálytalanságok miatt, amelyekkel kapcsolatban több letartóztatás is történt, megsemmisítik.

A meglepetést az keltette, hogy a cuzista-liberális blokk, amelynek nagyon kevés esélyt adtak, meglehetősen sikerrel szerepelt, amennyiben 12 jelöltjét hozta be a tanácsba.

A blokk-lista (magyar, zsidó, kormánypárti és szociáldemokrata) 24 jelöltjét hozta be. A kormánypárti hírek szerint megkontesztálja a választást, mert törvénytelennek tekinti azt, hogy az egyetemi hallgatók a törvényszék egyszerű ítélete alapján, szavazási igazolványok nélkül az urnához járulhattak.

Brandsch Rudolf nem olyan engedékeny a magyar nyelvvel szemben, mint Voicu Nițescu miniszter

Bukarest, március 8.

Voicu Nițescu törvényjavaslatot készített a műemlékekről. E javaslat egyik paragrafusa kimondja, hogy műemlék csakis román felirással látható el. Ez a javaslat ma került a kamara illetékes bizottsága elé, ahol először Brandsch Rudolf tiltakozott a román nyelv kizárólagossága ellen, mondván, hogy legalább

egy világnyelvet, (persze, a németet) engedélyezzen még a miniszter. Ez ellen Willer József tiltakozott, kihangsúlyozva, hogy ez sérelmes lenne a magyar kisebbség szempontjából. Willer nagyhatású felszólalása után Voicu Nițescu beleegyezett a javaslat módosításába oly értelemben, hogy a műemlékeken az illető nyelven használatos kisebbségi nyelv is alkalmazható.

Katonai kormány Görögország élén

Az elnök legalizálja a katonai puccsot

Athén, március 8.

Tegnap számában jelentette a B. L., hogy Athénben proklamálták a katonai diktatúrát. Ezt az első jelentést csak fenntartással közöltük és mint most értesülünk, e fenntartás ellenére is, a hír teljes mértékben igaznak bizonyult.

Athént elfoglalta a katonai erő és a köztársaság elnöke e vitathatatlan tényre szemben deferált.

Ma reggel Athénben Zaimis köztársasági elnök, Venizelosz, a bukott miniszterelnök és Caldaris, az ellenzék vezére megbeszélést tartottak és e megbeszélés eredményeként az elnök

katonai kormányt nevezett ki, amelynek élére Othenos tábornokot állították.

Az elnök tehát legalizálta a tegnapi katonai puccsot és kivette a hatalmat azoknak a polgári politikusoknak kezéből, akik a tegnapi választásokon egymással mérkőztek és átadta a hatalmat a hadseregre támaszkodó katonai vezetőknek.

Később érkezett jelentés szerint a ka-

tonai kormány katonai tagjai már le is tették az esküt az elnök kezébe. Ebből a jelentésből azt a következtetést kell levonni, hogy ennek a katonai kormánynak polgári tagjai is vannak.

Egyben kimondotta az elnök, hogy megszünteti a cenzurát és revokálja az ostromállapotról szóló rendeletet.

Itt jegyezzük meg, hogy a vasárnapi választásokon a kormány kisebbségben maradt, amennyiben a kormánypárti mandátumok száma mindössze 111 lett, míg vele szemben az ellenzék 135 mandátumot tudott szerezni.

A görög események e pillanatban már teljesen áttekinthetetlenek.

Ma délutáni jelentéseink szerint Zaimis elnök kinevezte a követelt katonai kormányt, ezzel szemben Belgrádon át Athénből ma késő este azt a jelentést közvettük, hogy Athénben

az est órákban kitört a katonai felkelés.

Állítólag a felkelés teljes mértékben sikerült is, amennyiben a hatalom most már a katonai felkelők kezében van.

Ezt a híradást is — egyelőre — a legteljesebb fenntartással kell fogadni.

A kamara keddi ülése

Cazar Ilie máramarosi képviselő elégtételt kapott rágalmozójától

Bukarest, március 8.

A képviselőház keddi ülésén Ghimbeșanu (lupista) szólalt fel először az előző napi ülés jegyzőkönyvének korrigálása végett. Ugyanis ő hétfőn indítványt tett arra, hogy Erdély nagy román politikusaiknak és íróinak állítsanak szobrokat ő azonban nem Maniut és Vajdát gondolta. Nem vitatja, hogy ezek is megérdemlik a szobrot, de ő mégis a halottak emlékéért tartja iszapalondónak.

Ezután Ilie Lazar dr. máramaros megyei kormánypárti képviselő áll fel szólásra személyes ügyben és a következőket mondja:

— Távollétemben Popov Adonis Lupu-párti képviselő megemlékezett a maros megyei erdőkisajátításokról és azt monddta, hogy a kiutalt 20 millió lejből csak hat millió ért el a jogos tulajdonosok kezébe, míg a többi 14 millió a kijáróknál sikkadt el. Popov e kijárók között megemlítette az én nevemet is. Ezt a beállítást alaptalan és közönséges rágalomnak kell minősítenem s követelem, hogy Popov 48 órán belül terjessze elő bizonyítékait.

Amennyiben ez Popov urnak sikerül, úgy nyilvánosan becsületszóval fogadom, hogy végérvényesen visszavonulok a közéletből. Amennyiben azonban Popovnak nem sikerülne vádjait igazolni, vonuljon vissza ő.

Modreanu (lupista): Kilenc éve ismerem Ilie Lazart s mindig tudtam róla, hogy becsületes ember.

Tehát Popovot saját fegyvertársa cáfolta meg.

Popov: Nem tehetek arról, hogy Ilie Lazar ur éppen akkor hiányzott a képviselőházból, amikor én beszédemet elmondottam. Információimat megbizha-

tóknak látszó emberektől kaptam...

Lazar Ilie: Felolvassa azokat a leveleket, amelyben a máramarosi erdőtulajdonosok intervencióra kéri fel s amelyekből kiderül, hogy teljesen önzetlenül lépett közbe. Lazar kétséget kizáró módon igazolja, hogy Popov állításai valótlank, mire a román parlamentben egészen példátlan esemény következik.

Ugyanis Popov feláll s nyilvánosan megköveti Ilie Lazart, majd Lupu pártja nevében kér bocsánatot tőle.

Ezután Uzun szociáldemokrata szólalt fel a Márzescu törvényt módosító javaslatához.

A törvényhozás munkaterve

A képviselőházban valószínűleg holnap megkezdődik a költségvetés vitája. Mint ismeretes, a szenátus nem vitatja meg a költségvetést, de azért nem marad munka nélkül, mert még a budget megszavazása előtt csomó, a költségvetéssel összefüggő javaslat vár letárgyalásra és megszavazásra. Ezeket a pénzügyminiszter először a szenátusnak fogja beterjeszteni, illetve, ha a kamara elé kerültek volna már, akkor most átvisszik őket a szenátusba is. Vonatkozik ez elsősorban az egyenes adókról intézkedő törvényjavaslatra. Madgearu egyebekben ma azt a kijelentést tette a sajtó képviselői előtt, hogy ez a javaslat könnyíti az adózók terheit.

A MUNKASBIZTOSÍTÁS

megreformálására vonatkozó törvényjavaslatot vitatta ma meg Madgearu jelenlétében a szenátus és a kamara közös bizottsága. A biztosítást teljesen újjaszervezik s megváltoztatják a biztosító adminisztrációját is, úgy, hogy ezentul az intézet költségvetésének 80 százalékát a társaságok szelvényeire fordítják szem-

Két évig dolgoztak, míg végre elkészült a világ legnagyobb csodája

A KERESZT JEGYÉBEN

című filmmestermű

Rendezte: CECIL de MILLE.

ben a mult rendszerrel, amelyben a befolyó pénzeknek nagy részét emésztette fel az adminisztráció. Egyébként az állami és magánhivatalnokoknak, valamint a földmunkásoknak bizonyos kategóriáit szintén felvették a biztosítandók közé.

TITULESCU

szerdán este a Simplon expresszel Bukarestbe érkezik Genfből. Titulescu csak néhány napig marad Bukarestben s a kamarában expozé fog tartani a kisautánt államainak legujabb meg egyezéseiről. Ezután visszatér Genfbe, majd Párisba és Londonba utazik.

Mihalache csak a jövő héten tér vissza Romániába.

A LIBERALISOK

parlamentari tanácsa ma Duca elnökletével ülést tartott, amelyen az új költségvetést vette bírálat alá. A liberálisok véleménye szerint a budget fiktív, mert a bevételeket túlrőzsás színben irányozta előre. A kamarában Dinu Bratianu és Lavescun foglalkoznak a tervezetthez.

AZ OSTROMÁLLAPOTTAL

kapcsolatosan a következőket jelentik: A bukaresti II. hadtest helyiségében ma tanácskozás folyt le a katonai ügyészek és a CFR Grivita-uti műhelyének két mernőke között az irányban, hogyan lehetne a műhelyekben a rendet végérvényesen biztosítani. Elhatározták, hogy a műhelyekbe azokat, akiknek bármi szerepük is volt a multkor zavargások alkalmával, semmiesetre sem veszik vissza.

GOGA ÉS AVERESCU

a békülés útján vannak. Erre vonatkozólag ma a Tara Noastraban, Gogák hivatalos lapjában egy közlemény jelent meg, amely elismeri, hogy a Goga-pár szívesen működne együtt a marsall csoportjával. Miután Goga azért szakadt el Averescutól, mert a marsall a királyt támadta, nyilvánvaló már ebből is, hogy az udvar és Averescu között kiegyezés jött létre.

**Közhírré
tétetik
KOPROL**
hashajtó
új aluminium
csomagolásban
4 db. 11 lei

1 db. KOPROL
40 db. KOPROL

3 lei
27 lei

FRITZ KORTNER BRASSÓBAN III. 15.

OH, AZ A GYLKOS BÜROKRÁCIA!

Tiszteletpéldány a vámhivatalnál

Kálváriás történet egy ingyeneskörül, amelyért négy napig harcoltam

Bukarest, március 8

Az alábbiakban egy jellemző esetet írok le a szent és sérthetetlen, hivatalos bürokráciáról, melyet éppen azért nincs is szánékomban sérteni, legfeljebb egy kis beletörődő, csöndes melankóliával, mondjuk, mindnyájunk okulására, alázatos elmesélni.

A napokban egy 400 gr. súlyú csomagot kaptam Budapestről, illetve csak az erről szóló hivatalos értesítést az itteni vámhatóságoktól, amelynek alapján azt az illetékes helyről kiválthatom. A csomag tartalma hivatalos megjelölés szerint „Annales” volt. Vagyis egy könyvtermék, amelynek érkezteről egyébként az illető budapesti sportklub is előzőleg értesített. Ez a bizonyos sportklub ugyan is hálája és mondjuk, tisztelete jeléül küldte nekem ingyen és bérmentve a jubiláris évkönyvét.

A VÁMHIVATALBAN

Másnap reggel 9 órakor megjelentem a város szívében fekvő vámhivatalnál. Egy földszinti irodahelyiségbe küldtek, ahol a kezemből lévő hivatalos értesítést bemutattam. Ebben a helyiségben már várakozott vagy 10–15 ember, tehát leg-

jobbnek láttam a hivatalszolgát elővenni. Rendkívül szolgálatkészen mindjárt rendelkezésemre állott — valószínűleg észre sem vette rajtam a járatlant — és biztosított arról, hogy egyedül egyhamar amúgy sem tudnék innen szabadulni. Kedvességével odáig ment, hogy egy hátsó ajtócskán valami ketrécféléből előhozta a csomag postai szállítólevelét, hozzátett még valami papírocskát és arra 22 lej bélyegét ragasztott.

KEZELÉSI ILLETÉK

Egyrészt nagyon örültem, hogy ebben a kietlen, nagy ismeretlenségben, amit nekem ez a vámhivatal a maga komplikált rendszereivel jelentett, egy ilyen kedves, közvetlen hivatalos személyiségre akadtam, másrészt viszont érthetően rosszul esett, hogy egy sportklubnak bérmentve küldött évkönyvéért még nekem is 22 lej kell fizetnem. Az altiszt azt mondta, hogy ez a kezelési illetékekért jár. Szomorúságomat egy alacsony, fürgő fiatalember oszlatta el, aki már beléptemkor hozzám lépett a várakozók csoportjából és figyelte nagy érdeklődéssel az altiszttel folytatott párbeszédemet.

A jótevő idegen

— Uram, — kezdte — ön úgy látom, még járatlan a vámhivatalban. Ha akarja, magam szívesen segítem a további eljárások folyamán, mert itt még nem akadt kezdő, aki kiismerte volna magát.

Meleg hálával tekintettem a csillogó szemekbe és amint tovább siklott tekiutem a kopott télikabátja, elhatároztam, hogy ezt a spontán szíveskedést anyagiilag is föltétlenül meghálálom. És az emberek félreismert jóságán elmélkedve, elindultam utána. Folyosókon, átjárókon, udvarrészekben, tekervényes labirintusokon keresztül, lépcsőházból lépcsőházba, végül egy emeleti folyosóra jutottunk, ahol egy sor ajtó előtt állapodtunk meg. Itt is várakozott már vagy 20–30

ember.

— Itt tessék ebbe a szobába bemenni, — mutatott az egyik ajtóra — és az irodafőnöknék az iratokat bemutatni. En addig kint várakozom.

Kissé kétkedve tekintettem a várakozó 20–30 emberre, akik ugyancsak ebbe a szobába akartak bejutni, de egy pillantás kísérem biztató szemébe, és a várakozók többnyire ködmönös, csizmás külsejére, meggyőződtem, hogy a jobb öltözet előjogaival egész nyugodtan élhetnek. Bent három asztal közül találomra a legutolsóhoz léptem, mely mellett egy idősebb, pápaszemű ur irogatott, rettentően elmélkedve egy megszámlálhatatlan rubrikával ellátott, lepedő formájú papírosba.

Rubrika és újabb 1 lej

Körülbelül 5 percig várakoztam, tiszteletteljes csendben várva, míg az öreg befejezi munkáját, majd miután ekkor sem hagyta abba, merészen az asztalra helyeztem három darabból álló aktacsomagomat. Megint 5 perc a legteltesebb csend jegyében. Végre kezébe vette iratjaimat, lassan, figyelmesen átlapozta, majd az asztalfiókjából egy rubrikás papírost vett elő és azt nagy meggondoltsággal kiállította. Azután egy másik úrlapot tett föléje, arra is irt valamit és hivatalos szárazsággal tudtomra adta, hogy mindezekért 1 lej illetéket fizetek.

Természetesen nagyon boldogan és felszabadult sóhajjal vettem át időközben

A jóság jutalma

— Uram, — jelentette ki kissé sértődött hangon — nekem ezért jár valami. Persze, persze és kissé bocsánatkérő tekintettel helyeztem a kitartott tenyerébe egy tizlejt.

— Na, hát itt most kell egy kicsit várakozni. — És ezzel feltartott fejjel és önértékes léptekkel magamra hagyott.

Odamentem az egyik pulthoz, átfurakodtam egy pár jóságu atyafin és alig 10 perces várakozás után sikerült egy arra robogó ur kezébe nyomnom papírjaimat, aki „tessék várni” kiáltással már is eltűnt aktáimmal együtt egy oldalajtón. Nahát — gondoltam — most már igazán hozzájuthatok a csomagomhoz. Igaz, hogy nem nagy érték és eddig az eltöltött időn kívül már vagy 55 lejemen van, de mégis egy kedves emlék, amit, eltekintve mindentől, illik legalább kiváltani, ha már küldtek részemre egyet.

Körülbelül egy óráig várakoztam egyre türelmetlenebbül, míg végre, tovább nem bírva várni, szóltam egy másik hiva-

tálnoknak, akit ugyancsak futtában csiptem el, hogy legyen szíves utánanézni a dolgomnak.

— Kérem, most már ugyis késő van a csomag kivételéhez és sokan is vannak ön előtt, — hangzott a felelet — tessék holnap korán reggel jönni.

MÁSNAP

Másnap reggel 9 órakor megint ott voltam. Megint sokan voltak már előtttem, de most már nem hagytam magamat. Addig beszéltem az egyik tisztivel, amíg egy íróasztalhoz léptem, amelynek mélysegeiből előszedte jól ismert aktáimat. Vizsgálhatta, majd egy diadalmas pillantással hozzám lépett.

— Hát kérem, erre az iratra nem lehet kiadni — mutatott a negyedik számú rubrikás papírosra, — mert a vámfőnök ur ráírta, hogy ezt a formulát már használaton kívül helyezték. Tessék a vámfőnök urhoz menni, ha ő ráírja, hogy most még lehet ezt használni, akkor kiadjuk a csomagot.

Gyertünk gyorsan a vámfőnökhöz.

Összesen 20 percen belül sikerült is megtalálnom a hivatalszobáját, ahová minden gondolkodás nélkül benyitottam. Egy pillantás a kényelmes bőrfotelokra, a hatalmas amerikai íróasztalra, — valami nagy ur lehet — és határozott léptekkel az asztal körülálló csoportba fura, kodtam. Nem sokat vártam — talán egy félórát — és szemtelenül a vámfőnök elé raktam az iratjaimat. Mégsem járja.

A vámfőnöknek egy pár mondatban elmondtam kívánságomat és készségesen máris szignálta a kérdéses iratot. Rohantam vissza.

A várakozók tömege újból felszapordott. Kérésztülfurakodtam, szerencsémre a tegnapi hivatalnokkal találkoztam,

Negyedik nap

Negyedik nap azonban a már befizetett 55 lej miatt mégis rászántam magam és végső elkeseredéssel újból megjelentem a vámhivatalban. Nem szaporítom a szót. Szerencsém volt. Egy órai várakozás után egy hátsó raktárból előhozták a csomagomat, egy vékony kis papírcsomagot és egy hosszú asztal végére helyezték. További félórán belül három hivatalnok kezén vándorolt keresztül, felbontva, átvizsgálva, összegyűrve, egy az asztal tulsó végén ülő iktatóhoz, aki nekem igazán csak öreg korával tudom menteni azokat a negyedórákat, ameddig egy-egy ilyen csomagot elintézt. Illetve számát és illetőségét bejegyezte. Az öreg még így is beleizzadt a munkájába.

A csomag ezután a helyi irodafőnökhöz került, aki dicséretreméltó alapos-sággal vizsgált át majdnem minden ol-

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsákák stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árulják. Minden dobozban az orvos felzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. SzF 17171

akinek megint a kezébe adtam a szignált papírjaimat.

— Tessék várni, amíg kiáltják a nevéte. Hiába magyaráztam, hogy kérem, én már második napja vagyok itt, már tegnap kellett volna a csomagomat megkapnom, sajnos, ideje sem volt meghallgatni. Hát várakoztam. Egészen 12-ig, amikor látva, hogy amúgyis reménytelen aznapra, elmentem.

Másnap be sem mentem. Végeredményben igazán nem éri meg, hogy egy apró figyelmességért három délelőtti órát feláldozzam.

dalt. Magyarul nem értett, ellenben gyanúsán vizsgálta a képeket — csoport, vagy más sportfelvételeket, — nehogy valami tiltott propaganda eszköz kerüljön esetleg ezután az országba.

— 98 lej kérekl — mondta végül.

— Mire kérem?

— Ja nem, tévedtem, csak 48 lej fizet.

A négyest ugyanis kilencesnek olvastam.

Rövid számolgatás: 55 plusz 48, az 83 lej. Mit csináljak? Most már kifizetem.

Es egy félóra múlva, kellő igazolás után a csomagomat át is vehettem. Az utcán még nézegettem a leszakított hátasó fedeleket, lapozgattam is benne csöndes melankóliával, de többé már nem érdekelt.

Es hogy mire fizettem azt a plusz 48 lejt? Azt el is felejtettem megkérdezni.

Sós Nándor

A temesvári pénzügyigazgatóság zörgöndnokot ültetett be két moziba

Temesvár, március 8.

A temesvári pénzügyigazgatóság tegnap váratlanul zörgöndnokokat ültetett be a Tivoli és Forum-mozik pénztárába. A zörgöndnokok a befolyó pénz 66 százalékát adó célokra foglalták le. A mozik

tulajdonosai érintkezésbe léptek az Aradon tartózkodó vezérfelügyelővel, aki megengedte, hogy egyelőre csak 25 százalékot foglaljanak le a kasszából, mindaddig, míg a tartozás letörlesztődik.

Cselédregény megható részletekkel

Háromszoros öngyilkossági kísérlet után jelentkezett a hűtlen vőlegény

Budapest, március 8.

Kálmán Jenő ismert nevű humorista cselédje, Nagy Mária, tegnap este öngyilkossági szándékából kinyitotta a fürdőszoba gázcsapját. Tettét úgy vették észre, hogy a cselédleány a lakásból kizárta Molnár Jenőnek kutyáját, mert nem akarta, hogy a kutya is elpusztuljon. Ez a kutya egyébként igen híres állat. Molnár Jenő könyvet írt róla: „Ez a kutya eladó” címmel, amelyet a Színházi élet folytatásokban közölt. A híres kutyát a leány is nagyon szerette és ezért kicsukta a lakásból.

A kutya ponitására figyelmesek lettek a szomszédok, feltörték az ajtót és a leányt, aki már eszméletlen volt, kórházba szállították.

Ma reggel a kórházból, miután Nagy Mária jobban lett, az öngyilkosjelöltet elengedték, aki azonban az utcán összeesett. Visszaszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy veronált is bevett Nagy Mária és a veronál okozta újabb rosszullétét.

A kórházban gyomormosást alkalmaztak és a leányt újból elengedték, aki hazament és a harmadik emeletről a földszintre vetette magát.

A szerencsétlen leány azonban még így sem tudott elpusztulni.

A háromemeletes ház udvarán egy nagy hótömegre esett és így semmi baja sem történt.

Sorozatos öngyilkossági kísérleteit azelőtt követte el, mert udvarlója, a sümei főispán sofförje, néhány nappal ezelőtt közölte vele, hogy nem szereti már és nem veszi el feleségül.

Most, miután már a harmadik emeletről is leugrott, megérkezett a hűtlen sofför levele, aki ebben az újabb levélében azt írja, hogy megbánta előző levél szereti ismét és igéri, hogy elveszi feleségül.

Erre az ígéretre azután Nagy Mária megígérte a rendőrségen, hogy nem lesz öngyilkos és megpróbálja újból az életet.

Es most próbálja. Addig próbálja, míg a sümei főispán sofförje újabb levelet nem ír.

Szép fehér fogak: Chlorodont

a csodásan üdítő borsmenta-fogpép.

Már Délamerikára is áttért a pénzügyi pánik ragálya

Roosevelt gyors programja

Az amerikaiak idegenkednek a szükség-pénztől

Newyork, március 8.

Az amerikai bankpánik kapcsán tett intézkedések egyáltalában nem teszik tisztultabbá a helyzetet. Amerikában teljes az idegesség és nemcsak a közönség milliói, hanem maguk a bankvezérek is teljesen tanácstalanul állanak.

E pillanatban az Egyesült Államokban már nincs bank, amely dolgoznék és nagyon pesszimistikus a hangulat ma reg-

hoz a tartományok abban a pillanatban hozzáfognak, amelyben a köz-munkák megindításához az illetékes tényezők hozzákezdenek.

4 két-három héten belül felállítják a központi munkanélküli hivatal. Ezek volnának az első intézkedések.

Természetesen ezek az intézkedések hatásukat csak hosszú idő múltán sugározzák és ezért szükség volt azonnali intézkedésekre is, olyanokra, amelyek a bankmoratóriumok folytán leállott forgalmat azonnal megindítják. Ez az oka annak, hogy

az amerikai kormány változatlanul kitart a szükségpénz gondolata mellett.

A kormány kitart mellette, de a kö-

zönség még a gondolatától is idegenkedik.

Amerikában a hit és a bizalom annyira összenőtt a dollárral, hogy szükségpénzzel kísérletezni sem lehet.

Ma ebben a kérdésben is valamennyire megnyihült a hangulat, mert

Newyork vezető 22 bankja a maga vagyonaival kezességet vállalt a kibocsátandó szükségpénzért.

Igy a közönség valamennyire majd fogadja és elfogadja a szükségpénzt.

AZ EURÓPAI TŐZSDÉK ÉS AMERIKAI BANK-MORÁTORIUM

A B. L. tegnapi számában jelentette

már, hogy Zürich egyelőre felfüggesztette a dollár kurzusának jegyzését. Azt is jelentettük, hogy a tokiói bankok sem foglalkozhatnak dollár-deviza-üzletekkel. Mai budapesti jelentések arról számolnak be, hogy

a budapesti Nemzeti Bank is beszüntette a dollár newyorki kifizetésének jegyzését, de a dollár-bankjegyeket, a valutát, továbbra is jegyzi és azt a szombati kurzuson váltja be.

DÉL-AMERIKÁBA IS ÁTTERJEDT A RAGÁLY

A betétesek pánikja áttért Dél-Amerikára is. A betétesek egyre sürűbben és egyre nyugtalanabban jelennek meg a délamerikai bankok előtt és betéteik visszafizetését követelik.

Argentina természetesen az első roham során nem rendelkezett el a bank-moratóriumot, de nagyon valószínű, hogy ha egy-két napon belül ez a pánik alább nem hagy, Argentina is elrendeli a bankzárlatot.

Az argentinai kormány mindenesetre elhatározta, hogy stabilizációs aranykölcsökkel ezentul nem a megingott dollárt, hanem a francia frankot használja.

Lassan-lassan a francia frank naraít az egyetlen valuta, amely ingathatatlan-ságában összehasonlítási bázis lehet.

Newyork hangulata lényegesen megenyhült

A késő délutáni órákban vett jelentéseink szerint ma megszűnt a kétnapi időtartamra elrendelt newyorki bankzárlat.

Már maga az a körülmény, hogy a moratóriumot legalább is Newyork területén nem hosszabbították meg, nagyon jó hatással volt és különösen megenyhült a

hangulat, amikor a megnyílt bankok fizetni is kezdték.

Arról természetesen szó sem lehet, hogy a newyorki pénzintézetek a betétigényléseknek teljes mértékben eleget tessenek, de

a bankok a betétek 5-10 százalékát

mégis kifizetik és így legalább Newyorkban valamennyire megenyhítik a rettenetes készpénzhiányt.

Általában az a vélemény, hogy a newyorki bankok megnyitása azt jelenti, hogy az amerikai bankválság most már elérkezett, sőt túl is van mélypontján.

33 millió kártérítést követel a temesvári muzeum a szerbektől

A temesvári szerb megszállás kinos emlékei

Temesvár, március 8.

Dr. Milioia Joachim, a temesvári muzeum igazgatója, Belgrádba utazott, hogy az ott ülésező román-szerb bizottság elé terjessze a szerb megszállás alatt a temesvári muzeumot ért károkat. Milioia 33 millió lejnyi kártérítést követel, amely összegből egyedül egy elvitt Tizian-képre 20 millió lej esik. Elvittek a szerbek egy

az 1700-as évekből származó rézmetszgyűjteményt is, valamint régi hollandi mesterek több értékes vásznát és L'eren-czy híres festményét, a „Honvéd álma”-t is. Összesen 28 képről és értékes régiségekről van szó. Érdekes, hogy dr. Milioia a 64-es ezred elszállított muzeumát, amely nehézségekkel és háborús emlékekből állott, nem értékelte semmire sem.

Bethlen, volt magyar miniszterelnök Hindenburgnál

A magyar politikus előadássorozata Németországban

Berlin, március 8.

Gróf Bethlen István ma megérkezett Berlinbe, hogy gazdaság-politikai előadását megtartsa.

Bethlen az Eden hotelben lévő szállásán fogadta a berlini sajtó munkatársait és előtűk sajtónyilatkozatot tett.

Bethlen kijelentette, hogy nem hivatalosan jár Németországban, ahol csak mint magánember előadásokat akar tartani.

Kihangsúlyozta még, hogy nem igazak azok a hírek, amelyek szerint a szövetségi

politika érdekében és céljából kereste volna fel Berlint.

— Egyébként is — mondotta Bethlen — nem vagyok hiva a szövetségi politika programjának, hanem a nemzetközi együttműködés szükségességét hangoztatom.

Bethlen Berlinben, Hamburgban, Kölnben, Frankfurtban és Münchenben tart előadásokat.

Mielőtt előadásait megkezdi, Bethlent március tizedikén Hindenburg audiencián fogadja. Állítólag ennek az audienciának csakis udvariassági és tisztelő jellege van.

Családja szemeláttára lőtte agyon magát egy csikszeredai kereskedő

Csikszereda, március 8.

Blósz Károly közismert csikszeredai textilkereskedő a hétfőről-keddre virradó éjszaka fél három órakor Browning-pisztolyával önmagára lőtt. Az öngyilkos kereskedőt, a kinek két golyó a fejébe fúródott, kórházba szállították, ahol rövid haláltusa után kiszáradt.

Blósz az elmúlt év folyamán saját nevén szövetüzletet nyitott, amelynek a brassói „Ageco” cég volt a főhitelezője. Egy évvel ezelőtt az Ageco sikkasztás címén büntügyi eljárást indított a kereskedő ellen, akinek az üzletét a hatóság büntügyi zárlat alá helyezte.

A nehéz viszonyok közé került kereskedőt, akinek feleségén kívül 21 éves fiát és felnőtt leányát kellett eltartania, a nyáron a csikszeredai törvényszék felmentette a vád alól, sőt a zárlat feloldását is elrendelte. Az Ageco ekkor a marosvásárhelyi Táblához felelt, amely ugyancsak felmentő ítéletet hozott.

A kereskedő, aki azt hitte, hogy üzletét már semmi baj nem fenyegeti, hétfőn meghallotta ügyvédjétől, hogy az Ageco a Semmitörvényszék elé vitte az ügyet s így az üzlet továbbra is zár alatt marad. Blósz a rossz hír módfelett elkésztette s csak 11 óra körül

tért haza, ahol levelek írásához fogott. Felesége kérdészködésére kijelentette, hogy sürgős üzleti leveleket kell írnia. Később a kereskedő leánya zajt hallott a szobából s a mikor belépett, meglepődve látta, hogy kedvenc kutyáját apja egy háborús emléktárral akarja leszelni. A leány apjához ugrott s kirántotta kezéből a tört.

— Ugyis van mivel végezni magammal — kiáltott fel erre a kereskedő s Browning-ját előlra, ötször magára lőtt. A szomszéd szobában tartózkodó család a nyitott ajtón keresztül szemtanúja volt a véres jelenetnek, de már nem tudták megakadályozni.

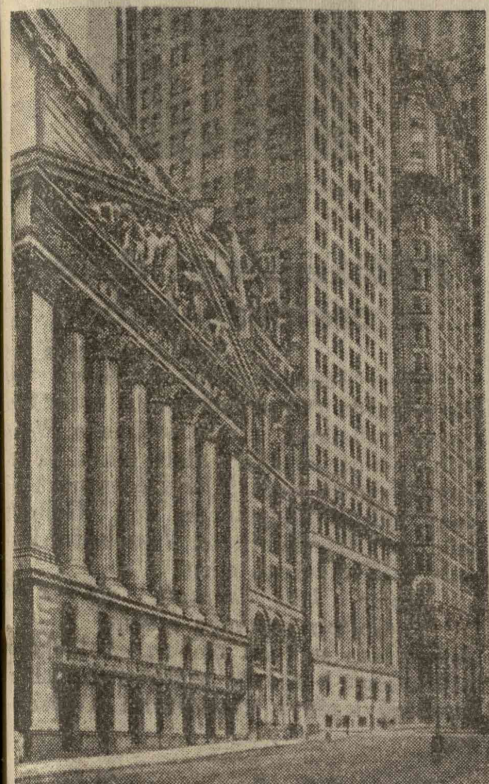
Vajda miniszterelnök Brassóban

Brassó, március 8

Vajda Sándor miniszterelnök, akivel kapcsolatban a tegnapi bukaresti lapok azt közölték, hogy könnyebb műtétnek vetette magát alá, hétfőn Brassóban járt. A miniszterelnök délután fél négy órakor érkezett és este fél 8 órakor utazott tovább.

Grip hat

LEGBIZTOSABBAN
LEGYÓZI A
**NEURALGINE
JURIST**

A newyorki Wallstreet, amely centruma az amerikai bank- és tőzsde-életnek.

gel óta, amikor is Wood, Amerika új pénzügyminisztere is nyilatkozott, aki kijelentette, hogy

a bankmoratóriumot egy bizonyos időn túl nem hosszabbítják meg, ha csak valami közbe nem jön.

Ennek a nyilatkozatnak sorai között úgy olvasnak az amerikaiak, hogy a bankmoratórium nem két-három napig tart, hanem sokkal hosszabb ideig, „bizonyos” ideig.

Mindenesetre azt meg kell állapítani, hogy Amerika a pénzügyi elakadásban erélyt tanúsít. Nem tapogatózik sokat, hanem cselekszik. Roosevelt hétfőn éjszaka nyilvánosságra hozta mindazokat a terveket, amelyek a vasárnapi rendkívüli konferencián felmerültek. Ebben a nyilatkozatában rámutat Roosevelt arra, hogy

1. Az adókat az egész vonalon csökkenteni fogják,
2. megsegítik a teljesen elakadt jelzálogadósokat,
3. közmunkákba kezdenek és azok-

Még csak szerdán és csütörtökön fut a szon nagy sikere:

**MARICA
GRÓFNŐ**

Astra Mozgó, Brassó

Astra Mozgó, Brassó

HIREK

D'ANNUNZIO.

a híres olasz költő, aki most töltötte be 70-ik életévét.

— **IDŐJÁRÁSJELENTÉS.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet jelentése szerint az esőzés csökken és a nappali hőmérséklet felmelegedése fokozódik.

— **Bírósg előtt lesz folytatása a csikszentdomokosi közbirtokosság igazgatósági ülésének.** Tudósítónk jelenti: A közbirtokosságok körében dúló összeférhetlenségben igen erősen bevilágító feljelentés érkezett a csikszentdomokosi járásbírósg büntető osztályához. Kedves János csikszentdomokosi közbirtokossági erdőgazda előadja feljelentésében, hogy Gidró Imre közbirtokossági elnök a legutóbbi igazgatósági ülésen reprodukálhatatlan szavakkal illette, majd az ülésről, 50 ember jelenlétében kiutasította. A továbbiak során előadja a feljelentő, hogy az azért történt, mert Gidró szeretett volna erdőgazda lenni és mert nem őt választották meg elnöki minőségében azért gázolt becsületébe, hogy presztízsét a lakosság előtt tönkretette. A közbirtokosságok ellen a pönta újabb és újabb büntető feljelentéseket tesznek a tagok, azon az alapon, hogy a közbirtokosságot „elgazdálkodták”. Ezen feljelentések és belőlük folyó rettenetes költségek már-már összeomlással fenyegetik a hatalmas értékeket képviselő vagyonokat. És amikor ilyen a helyzet, akkor akadnak közbirtokossági vezetők, akik még kimélyíteni akarják azt a rettenetes szakadékokat, mely a vagyon tulajdonosai és vezetői között amúgy is a bizalmatlanság folytán veszedelmesen nagy. Ideje volna már egyszer az indulatokat megfékezni és a közérdeket nézni ott, ahol elsősorban az tartandó szem előtt.

— **LINDBERGH CANNESBE KÖLTÖZIK.** Párisból jelentik: Lindbergh anyósa, Morov asszony Cannesbe érkezett, ahol egy villát vásárolt. Hír szerint a tavasszal Lindbergh és családja is Cannesbe költözik és örökre elhagyja Amerikát.

— **BUDAPESTEN MEGALAKUL AZ ELSŐ NŐI SPORTEGYLET.** Budapestről jelentik: A belügyminisztérium ma jóváhagyta az Olimpia női sportegylet alapszabályait. Ez a sportegylet Magyarországon az első, amelynek csakis nő tagjai lesznek. A sportegylet a sport minden ágát kultiválni akarja.

Az aradi, nagyváradai és kolozsvári kereskedők is megkezdték a telefon-sztrájkot

Mit követelnek Morganéktól a sztrájkoló kereskedők

Nagyvárad, március 8
A nagyváradai kereskedők tegnap Temesvárral, Araddal és Kolozsvárral szolidárisan telefonsztrájkot kezdtek. A kereskedők az iparosokkal karöltve a telefon és interurban-díjak 50 százalékos redukciónak követelik, valamint azt, hogy a kedvezményes esti beszélgetések ne 9, hanem 7 órától kezdődjenek. Kívánják azt is, hogy interurban beszélgetéseknél csak az első 3 perc számítson egységnek, az utána következő percek már külön-külön és ne 3 perces egységként számítsanak.

Ezek a követelések még a következő kívánsággal egészítődnek ki:

Akinél az interurban díja meghaladja a havi 5000 lejt, az a nagyobb összeg után rabatot kapjon, mégpedig 3000 lejtől 5000 lejtig 20 százalékos, 5—10 ezer lejtől 25 százalékos és 10 ezer lejtől 50 százalékos. Kéri azt is, hogy a költözésnél ne számítsanak átszerelési díjat. A sztrájk érzékenyen sújtja a Morgan vállalatot. A kereskedők most a távirati beszélgetéseket veszik igénybe. A sztrájk hatása a beszélgetések csökkenésében máris érezhető.

Egy temesvári fiatalember rejtélyes halála

Valószínűleg a határőrök lötték agyon, mikor át akart szökni a határon

Budapest, március 8
A B. L. néhány alkalommal megemlékezett már ifj. Kliegl Róbert, egy temesvári származású fiatalember viselt dolgaiáról. Kliegl Róbert előbb filmoperatőrnek adta ki magát Budapesten és a színházi szakembereket és a színésznőket csapta be, majd egy ilyen alkalommal autóján utazott egy néhány színésszel és színésznővel, de az autó felborult és Kliegl súlyos sebeket szenvedett.

Kliegl felgyógyulása után újabb szélhámosságokat követett el, míg most úgy jelentik, hogy tegnap Kliegl Róbertet há-

rom sebből vérzően találták meg Bihar-keresztes határában. Beszállították a súlyosan sebesült fiatalembert a községbe, ahol azonban anélkül, hogy ki lehetett volna hallgatni, rövid szenvedés után meghalt.

Minden feltevés odamutat, hogy Kliegl át akart szökni Romániába és a határőrök utánaöltek.

A golyók találtak és Kliegl eszméletlenül terült el a határvonalon.

Kliegl egyébként két évvel ezelőtt került Budapestre. Temesvárra való, ahol szülei, felesége és két gyermeke élnek.

— **ELUTASÍTOTTÁK A NAGYSZALONTAI RENDŐRFŐNÖK VISSZAHÉLYEZÉSI KERESÉT.** Debau János szalontai rendőrfőnök közigazgatási pert indított Nagyváradra való visszahelyezése érdekében. A tábla a rendőrfőnököt elutasította keresetével. A döntés nagy meglepetést keltett, mivel a tábla első szekciója két teljesen hasonló ügyben helyt adott a keresetnek. Az ügy az elutasítás után a Semmitőszék elé kerül.

— **RAVASZ TOLVAJLASOK BRASSÓBAN.** A brassói rendőrség letartóztatta Petri György villanyszerelőt, aki több társával együtt végigjárta a brassói házakat és felülvizsgálta a villanyórákat, a melyeket hibát találva bennük, leszerelt és magával vitt, de sohasem vitt vissza. E látogatások alkalmával a banda minden elemelhető tárgyat is zsebrevágott. Petriék összesen 70 lopást és betörést ismertek be. Petrin kívül Barta Árpádot, Vass Gézá és Konrád Józsefet tartóztatták még le.

— **ÖNGYILKOSSÁGOT KÖVETETT EL, MERT MEGHALT A FÉRJE.** Budapestről jelentik: A napokban a budapesti Nemzeti Kaszinóban hirtelen meghalt Latinovits Endre. A fiatal mágnást szívélhűdés ölte meg. Latinovits halála óta annak feleségén a buskomorság jelei mutatkoztak. A felesége, született Madei

Lúza, aki mindössze 32 éves volt, nem tudta elviselni, hogy férje ilyen fiatalon itt hagyta és ma bácsbokodi kastélyában felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt.

★ **NAGY KATÓ ÉS WILLY FRITSCH** a főszereplői annak a ragyogóan sikerült filmalkotásnak, amely március 10-étől, péntektől kezdve fut a brassói Astra mozgóban. A film kétszázalékos siker, nagy siker, álomszerű, de egyben kézzelfogható siker is. Kitűnő ötlet, melynek alkotói megérdemlik a filmrendezés érdemrendjét. Nagy Kató kedves, igéző, bájos, tökéletes színészi alakítást nyújt. Willy Fritsch ezuttal is meghódít minden 20—50 éves fiatal leányt, az asszonyokat is beleértve. Kitűnő alakítást nyújt kívülről Falkenstein és a kastély intézője is, aki névtelenül szerepel... Röviden: bombasiker.

— **BELEÖRULT AZ ÉDESANYJA BELEGÉSGÉBE.** Nagyváradról jelentik: Klein Ágnes 18 éves urileány édesanyja szervi szívhibát kapott. A fiatal leány annyira szívére vette anyja betegségét, hogy vallási tébolyba esett, majd dühöngeni kezdett. A szerencsétlen urileányt beszállították a kolozsvári ideggyógyintézet zárt osztályára.

★ Február 7-én Brassó—Kovácsna 519. számú taxiról egy gyógyszereszeket tartalmazó csomagot elloptak. Nyomravezető 1000 lej jutalomban részesül. Kovácsnai gyógyszerész.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

AZ ÚJ AMERIKAI
IGAZSÁGÜGYMINISZTER

Homer Cummings, akit az elhunyt Walsh szenátor helyébe neveztek ki.

Féltékenységi dráma a cselédszobában

Brassó, március 8
Gollner János zsiberki illetőségű legény hétfőn este meglátogatta szeretőjét, Száva Juliannát, aki Brassóban a Weisz Mihály-utca 28 szám alatt lakik. A leánynál éppen egy Major Dénes nevű legény időzött látogatóban, ami Gollner módfelett feldühösítette. Veszekedni kezdett vetélytársával, mire

Major kést rántott elő s Gollner nyakába szurta.

A súlyosan sebesült embert baldokolva a Marzescu-kórházba szállították, míg a bicskázó legényt letartóztatták a rendőrség.

Egy 20 éves urilány szerelmi bánatában a vonat alá vetette magát

Nagyvárad, március 8
Súlyos szerencsétlenség játszódott le hétfőn este a mezőtelegi állomáson, ahol egy Korpé Aranka nevű 20 éves urilány a robogó vonat elé vetette magát. Az öngyilkos urilányt a vonat kerekai valószínűleg kettészélték nyomban szörnyethalt. Tettét szerelmi bánatban követte el, mert egy nős embert szeretett.

— **MEGINULTAK A „CIDNA” REPULÓPÓSTAJARATOK.** A brassói főpósthivatal a következők közlésére kér fel bennünket: Március elsejével megindul a „Cidna” rendszeres repülőgépközlékesi szolgálata a következő vonalakon: Bukarest—Belgrád—Budapest—Bécs—Prága—Nürnberg—Strassburg—Páris—Prága—Breslau—Varsó. A repülőgépek naponként indulnak és levélpóstat is szállítanak. Közlekedés felvilágosítást ad minden pósthivatal.

★ A kínzó szenvedés ismeretlen fogalom lesz, ha a legsúlyosabb izületi rándulásoknak, reumás gyulladásoknak, nyakszirti és hátfejénél néhány csepp „Sloan's Liniment”-el beledörzsöli a fájdalmas testrészt. Ez a kitűnő bevált gyógyszer, melyről számos neves orvos a legkedvezőbben nyilatkozik, még régi, idős, nedves időben állandóan visszatérő reumás fájdalmakat is azonnal gyógyít, többnyire véglegesen. A Sloan's Liniment gyógyszer fedezése óriási szenzációt keltett az egész világon s mint népgyógyszert hozzák forgalomba. Legújabb országunkban is kapható.

★ A BRASSÓI REFORMATUS NŐSZÖVETSÉG március 9-iki estélye iránt osztatlan érdeklődés nyilvánul meg, úgy, hogy a jegyek nagy része már elővételben elkel. A közönségnek ez a nagy érdeklődése teljesen indokolt is, mert a kipróbált műkedvelő gardának előadása olyan művészi eseménynek igyekezik, mely alkalmas a legkényesebb igények kielégítésére is. Különben maga az előadás kerülő vigjáték, Bónyi Adorján Egy kis sepike, egy művészi felépítésénél, mint mulatós fordulatokban gazdag meséjénél fogva biztos garanciája annak, hogy a közönségnek egy kellemes és vidám estében lesz része. A jegyek korlátozott számban még kaphatók a Nőszövetség irodájában (Kálvin-u. 3.) d. u. 4-ig és az előadás estéjén az Astra pénztárnál.

LUX MOZGO
BRASSÓ

CSÜTÖRTÖKÖN, MÁRCIUS 9-ÉN, — PREMIER!
MINDEN IDŐK LEGNAGYOBB HANGOSFILM ALKOTÁSA:

EMIL JANNINGS

QUO VADIS?

RÓMAIMONUMENTUMA

A KERESZTÉNYSÉG BIBLIAI HARCA NERO CSÁSZÁR BARBÁRIZMUSA ELLEN
SIENKIEWITZ HENRIK VILÁGHÍRŰ REGÉNYE NYOMÁN KÉSZÜLT FILMALKOTÁS

A SZÜLETÉS, ÉLET, HALÁL

és minden emberi megnyilatkozás illeték alá esik az új községi pótdadó-törvényben

Brassó, március 8.

Most került csak nyilvánosságra Mad-garu pénzügyminiszternek a „pénzügyek újjászervezéséről” szóló törvényjavaslata, amellyel kapcsolatban a közvélemény már az első pillanattól kezdve joggal élt ama gyanuperral, hogy nem újjászervezés, hanem a terhek hatalmas méretű emelése következik. Alább bő ki-

vonatban ismertetjük a szakaszokat s ezekből az olvasó mindjárt meggyőződhetik arról, hogy a csökkenő jövedelmek ellenére is egészen jelentős, sőt riasztó közteheremelésre szánta rá magát a kormány. Születés, élet és halál, minden bennefoglaltatik ezekben a paragrafusokban, amelyek együttvéve megrázó regényt alkotnak: az adófizető életfogytiglani rémregényét.

Községi adók

Községi pótdadóztatás alá kerül minden ipari, vagy kereskedelmi jellegű vállalat, ideértve azokat is, amelyek állami jövedéki árukat adnak el. A pótdadót az üzleti bérérték után számítják ki a következő alapon:

Kabarek, varieték, kabarek tánchelyiséggel — 30 százalék.
Kávéházak, korcsmák, sörözők stb. — 15 százalék.

Butorozott szobák — 15 százalék.
Klubok és helyiségek, amelyekben szecsejáték folyik, — 30 százalék.
Éttermek, ahol csak tejet, vagy husmentes ételeket szolgálnak ki, — 10 százalék.

Szállodák, cukrászdák, üveg- és autózletek, szabóüzletek, bankok, gyárak, részvénytársaságok, papíruzletek, látszerüzletek, sportüzletek, stb., stb., egy-egyval mindenfajta üzlet, vagy vállalkozás, amely kereskedelmi tevékenységet léjt ki, — 15 százalék.

Azon helyiségek után ahol valamilyen szabadfoglalkozást gyakorolnak (ezalatt ügyvédi irodák, orvosi rendelő, stb. ér-
tendő) — 10 százalék.

Azon helyiségekben, ahol a temetkezés nincs községi kezelésben, hanem magán-állalatok foglalkoznak vele, a következő illetékek fizetendők:

Fényűző temetés után — 3000 lej.
Elsőosztályú temetés után — 1000 lej.
Másodosztályú temetésnél — 500 lej.
Harmadosztályú temetésnél — 50 lej.
Cégtáblák után is az üzleti bérérték arányában fizetendő a községi adó, amely 1000 lejtől 2000 lejtig terjedhet. Huszezer lej bérértéknel 100 lej, ötven-
ezer lejtig 200 lej, százezer lejtig 500 lej és

Községi illeték

A népesedési hivatalban való bejelentésért 10 lej. Törzslap-másolatért 5 lej.
Válási statisztika beiktatása 100 lej.
Egy házalói kereskedési engedélyért 300 lej. Ugyanezeknek egészségügyi ellenőrzéséért 300 lej. Ezt csak városokban szedik.

Munkálatokért, amelyen építkezési engedély, helyszíni szemle, javítások stb. engedélyezéséhez szükségesek:

Egyszerű javításért 50 lej.
Alapos javításért 100 lej. (Hol a kü-
lönbség pontos határa a kettő között?)

Új tervezetekért 200 lej.
Mindez szintén csak városokra vonat-
kozik.

A munkálatok elvégzésekor az enge-
dély kiállításáért ismét fizetendő:

Egyszerű karbantartási javításokért 5
helyiségre 50 lej, 10 helyiségre 100 lej és

egy tovább fokozatosan emelkedve. Sziu-
tén csak városokban gyökeres javítások
után öt helyiségre 200 lej, 10 helyiségre
600 lej, 20 helyiségre 1600 lej és így to-
vább.

Az új építkezések tervének igazolásá-
nál és az engedély kiszolgáltatásánál:
földszintes épületeknél négyzetméteren-
ként 4 lej, egyemeletes építménynél négy-
zetméterenként 8 lej, kétemeletes épít-
ménynél 15 lej vettetik ki. A fenti ille-
tékeken kívül a földszintes és kétemeletes
magasabb építmények után emele-
tenként számítva 5—5 lejt vetnek ki
négyzetméterenként.

A pincékért és egyéb földalatti helyi-
ségekért külön 4 lejt vetnek ki négyzet-
méterenként. A manzard emeletnek szá-
mit. Ezek az illetékek csak városban fize-
tendők. Városban négyzetméterenként 5
lej taxa fizetendő a körülhatárolási és a
városszépészeti tervekhez való hozzága-
zitási engedélyért, illetve munkálatért is.

Városokban temetői munkálatok, keri-
tési engedélyek, az összes földalatti, a
felszíntől csak 60 centiméternyire fel-
magasadó építkezések után négyzetceu-
timéterenként 5 lej fizetendő.

A föld felett 60 centiméteren túl nyuló
építkezés után 500 lej globáladó is fize-
tendő.

Az engedélyek másolata 50 lejjel di-
jaztatik. Az építkező személyeknek a vá-
rosházán levő táblázatba való beiratási
díja 500 lej személyenként.

A csatornázott utcán épült építmény
minden négyzetmétere után még 50 bani
fizetendő. Hasonlóképpen 15 lej fizeten-
dő az építmény fasszádjának minden
métere után köztisztasági cimenek.

A piacok és vásárok fenntartásának
céljaira a következő illetékek rovatnak
ki:

Lovak, ökrök, szamarak, bivalyok, te-
henek, stb után egyéves koron felül fe-
jenként 15 lej.

Az orvosi tanácsadó

Ezen népszerű orvosi könyv, „ORVOSI TANÁCS-
ADÓJA” mindennemű hűlés ellen

ASPIRIN-TABLETTÁKAT ír elő.

Egy-két ASPIRIN-TABLETTÁT fel kell oldani egy pe-
hár vízben és utána jó sok vizet inni.
De óvakodni kell az utánzatoktól és az úgynevezett
„pótszerek”-től.

ASPIRIN

Óvja egészségét! Használjon ASPIRINT!

Malacok, kecskék, borjúk s egyéb kis-
állatok után fejenként 5 lej.

Tejes malacok, báránykák stb. után fe-
jenként 2 lej.

Sertések után fejenként 10 lej.

Bármilyen zöldséggel, gyümölcszel
vagy gabonával terhelt székér után 20 lej.

Tulajdonbizonylatokért:

Nagyállatnál 10 lej. Kicsinél 5 lej.

Tűzőlt és mentőilletékek:

Minden adózónál 80 ezer lej jövede-
lemig 20 lej.

80—150 ezer lej jövedelemig 40 lej, —
Ezen felül 100 lej.

Minden ingatlanlál a lakérték 2 száza-
léka.

Minden biztosítási társaságra a tűz-
biztosítási prémiumoknak a helyiségben

beinkasszált 5 százaléka. Ez a teher a
biztosító vállalatot és nem a biztosított
felet terheli.

Vágatásnál tekintet nélkül az állat faj-
tájára kilogrammonként 50 bani illeték
vettetik ki. Ezenkívül a következő fix il-
letékek állapíttatnak meg:

Ökrök, bikák, bivalyok, lovak, egyéves
borjúk után fejenként 25 lej.

Kisborjúk és malacok után 10 lej.

Sertések után 15 lej. Kecskék, bárá-
nyok stb. után darabonként 3 lej.

Népesedési igazolványért 10 lej, máso-
latért 5 lej, anyakönyvi iratért 10 lej, há-
zassági kivonatért 20 lej, házassági bi-
zonylatért 20 lej, házassági tanuigazol-
ványért 50 lej és válási határozat anya-
könyvi bejegyztetéséért 10 lej fizeten-
dő.

delem szempontjából, mert csakis így
tudják magukat a külföldtől függetleni-
teni.

A lengyel minisztertanács három tör-
vényjavaslatot fogadott el a rövidlejára-
tu hitelek tárgyában. A bekebelezett köl-
csönök kamatát 6 százalékra, a be nem
kebelezett kölcsönökét évi 4 és fél száza-
lékra szállítják le, a tőkét pedig legké-
sőbb 7 év alatt kell visszafizetni.

A kormányhoz közelálló helyről vett
értesülés szerint a görög kormány a ga-
bona-, dohány-, szesz- és cukormonopcli-
um életbeléptetésének gondolatával fog-
lalkozik, hogy a kincstárnak újabb jöve-
delmeket biztosítson. Ugyancsak monopo-
lizálni óhajtják az élet-, tűzkár- stb. el-
leni biztosításokat is.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Újlag megnyílt Nyárádtó községben a
rendes heti állat és kirakó vásár, amelyen
szokatlan nagy felhajtás volt (1100).

Olaszország öszibuzával bevetett terü-
letét 12.365.000, acre-re becsülik. Ez a
becslés 2 és fél százalékkal felette van
az 1932-es és 5.3 százalékkal az 1931-es
évek. Az öszibuzza az egész buzaterület
99 százalékát teszi ki.

Az orosz-lengyel „Sowpoltorg” keres-
kedelmi társaság moszkvai tárgyalásai-
nak eredményeképpen a lengyel ipar a
szovjetkormánytól nagyszabású vasuti
megrendelést kapott.

A nehéz devizaviszonyokra való tekin-
tetl a szovjetkormány már 1 év óta
erősen megkorította a behozatalt. A most
kibocsátott legújabb rendelet értelmében
a nehéziparban szükséges külföldi gépi
alkatrészek behozataltát tiltották el. A
mult évben 340 millió rubel értékben
hoztak be gépeket és villamosberendezé-
seket. Az új rendelet értelmében az éz-
évi behozatalt 21 millió aranyrubelben
irányozták elő. A jövőben semmi olyan
gépi felszerelést nem engednek behozni,
ami belföldileg előállítható és a külföldi
megrendeléseket az üzemek vezetőinek
maguknak kell aláírniok. Az „Isvestia”
megjegyz, hogy a rendeletnek nagy poli-
tikai jelentősége van az iparosítási küz-

SIKERÜNK TITKA
BUTORAINK

minőségében és jutányos

ÁRAINKBAN

rejtik!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASOV
BUKURESTI
TARGU-MURES

Mindazoknak,
kik magukat
gyengének
és kimerültek-
nek érzik a

BIOGLOBIN

új életerőt ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, ét-
vágugerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a
készítőnél:

FABRIIUS GUIDO

„MEDVE” gyógyszerháza
Nagyszeben - Sibiu

A kutyával tépette szét törvénytelen gyermekét

Csernovic, március 8.
Írtózatossá csecsemőgyilkosságnak jöttek a nyomára a bukovinai Zviniace község malmában.

Az egyik szomszédotanyáról néhány zsák búzát szállítottak a malomba őrlésre. Amikor a molnárlegény az egyik zsákokat kinyitotta, hogy tartalmát a garatra öntse, a borzadálytól csaknem elájult, mert

a buza közt egy újszülött fiúgyermek oszlásnak induló holttestére bukkant.

A megrémült ember azonnal a rendőrségre rohant és jelentést tett a háborzongató leletről. A csendőrök nemsokára megjelentek a malomban s megállapították, hogy a molnárlegény hajmeresztő becsületesen megfigyelte a valóságnak. Nyomban vizsgálatot indítottak annak kiderítésére, hogy az újszülött gyermek holttestét magában rejtő zsák honnan került a malomba?

A csendőrök kiszálltak a malom szomszédságában lévő tanyára, ahol Primac Domca 20 éves cselédjének személyében csakhamar megtalálták a halott fiúcska édesanyját.

A fiatal cseléd lány elbeszéléséből egy megrázó dráma részletei bontakoztak ki. Elmondta, hogy nemrég törvénytelen gyermeknek adott életet. Az újszülöttet szegénysége miatt nem tudta volna felnevelni, de megölni sem volt bátorsága. Kétségbeesett helyzetében pokoli tervet főzött ki.

A kisdedet odadobta egy juhász kutyának, amely szétmargotta, s mindkét lábát megette.

A bűnös anya ezután a csecsemő maradványait az egyik búzával teli zsákba gyömöszölte. A kis holttest a csürbe került, ahonnan a többi zsákkal együtt három hét múlva a malomba vitték.

Amikor a megesett cseléd lány kétségbeesett tettének a faluban híre futott, a felháborodott földmivesek a tanya köré gyülekeztek, hogy a szerencsétlen nőt megkövezzék. A veszedelmes helyzetben lévő cseléd lányt végül is a csendőrök mentették meg, akik éjnek idején sutytyomban a csernovici ügyészre kísérték.

A vizsgálat folyik.

SPORT

Magyar-román atlétikai verseny a láthatáron

A tavalyi nagyszerű magyar-román női atlétikai verseny alkalmával a szövetségi vezetők közti megbeszélések során sorra került egy magyar-román férfi atlétikai verseny megrendezésének a terve is.

A román álláspont szerint országok közötti válogatott versenyt a nagy erőklöntség miatt nem rendezhetnek, ellenben országrészek atlétikáinak küzdelmét

szívesen vennék. A román szövetség legutóbb hivatalosan felajánlotta, hogy Nyugatrománia (Erdély) és Keletmagyarország atlétikai versenyét megrendezi s a Magyar Atlétikai Szövetség is elfogadta a tervet.

A tárgyalások a legjobb mederben haladnak s így remény van arra, hogy a nyár folyamán létrejön a magyar és román férfiatlétikai első találkozója.

Rövid sporthírek

A Hargita Sport Egylet, mely Székelyudvarhelyen működik, csatlakozott a brassói atlétikai ligához, mely így Biro Lajos dr. kiváló dekatonistával rendkívül megerősödött.

Komjádi Bélát, a magyar vízipóló-sport vezérét kedden délután fél 4 órakor temették el a rákoskeresztúri izraelita temetőben. A koporsót a vízipóló válogatott tagjai vitték olimpiai egyenruhában. Ifj. Horthy Miklós, Homonnay Tivadar, Liber Béla, Benedek Aladár és Homonnay Márton búcsúztatták. Komjádi 41 éves volt.

A magyar fedettpálya tenniszbajnokságot Straub Elek nyerte meg, aki a döntőben Bánó Lehel 6:1, 4:6, 6:2, 6:0 arányban verte. Női bajnok Paksy Józsefné.

Az 50 km-es magyar sибajnokság a kedvezőtlen hóviszonyok miatt elmaradt.

A magyar asztaliteniszezők Ausztriát 7:2 arányban legyőzték. Az ugyanakkor lejátszott osztrák bajnokságban a férfi egyest Kelen, a férfipárost a Kelen-Dávid pár nyerte meg.

Egy centiméterrel kevesebbet ugrott, mint a világrekord Balkányi Lenke, helyből távolugrásban. Holliday rekordja 257 cm., Balkányi a BBTE tegnapi versenyen 256 cm-t ugrott.

Leltári áron kaphat most
SKIT ÉS TÉLI SPORTCIKKKEKEI
Ski 220 L-től. **TRITSCHNÉL**
Pullover 180 L-től. Brassó, Kolostor-utca 20.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasárnap betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzetes hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Nagyobb mennyiségű SZÓDAVIZES ÜVEGET megveszek. Páll István, Türkös, Szikvizgyár. 1469

2 pénzszekrény eladó. Sager Bankház, Braşov, Str. Voievozului Mihai 5. 1466

ÜZLETBERENDEZÉS ELADÓ. Közlebbit Hosszu-utca 51., 1-3 óráig. 1464

Nem kell az elegáns hölgyeknek külföldre menni. Sok évi külföldi tartózkodás után megnyitottam

NŐI DIVATTERMENET

ahol a legszebb kabátokat, kosztümöket, ruhákat készítem szolid árak mellett. Szíves jóindulattal támogatást kér

MARGARETA SALON
Marmorosch palota I. em.

Állást nyer

Fölvétetik intelligens, szolid kisasszony, kiszolgálónak, aki a román, német, magyar nyelvet perfektül bírja. Flagner cukrászda, Brassó. 1459

Felvezünk detailista segédet

ügyes kiszolgálót, ki mindhárom nyelvet beszél.

Kertész Testvérek

Brassó, Kapu-utca 26.

FŐZNI TUDÓ MINDENES LEÁNYT keresek azonnalra. Brassó, Egres-ú. 20. 1465

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötvé 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvostályától.

Vegyes

Nagyothallás és fülgúgás ellen kérjenek prospektust Németi Mótól, Oradea, Várház-utca 53. 110158

IMPOTENCIÁT garanciával megszüntetnek. Bizalommal írjon válaszbélyeges levelet a kiadóba „Diszkréció” jellegre.

CROKER REGÉNYEI kötetként csak 35 lej. A falu szépe, A guruló kő, Jogos büszkeség, A kevély Katalin, Lismoyle, A másik, Női diplomata, A szép Neville kisasszony, A vándor madár, Váratlanul. — BENICZKYNE BAJZA LENKE regényei szintén csak 35 lej. kötetként. Az áttűtetett virág, Családi hagyomány, A házasság titka, Herczegi korona, Nyomavészett, Rang és pénz, A hegység tündére. Kaphatók a Brassói Lapok Könyvostályában.

Szerkesztői üzenetek

— G. K., Arad. Híresztelések, kombinációk vannak, de komoly tervről ma még beszélni lehetetlen. Hogy lesz-e valami és mi, azt tudni nem lehet. A konverziós törvény kétségtelen fias-kója egyaránt jogosít annak feltételezésére, hogy lesz valami és arra, hogy nem tehet a kormány semmit a más természetű adósságok ügyében. Nézetünk szerint legfeljebb egy fizetési határidő kitolását és kamatredukcióról lehet majd szó. M. B., Nagyszeben. A kérdézet orvos tényleg Brassóban lakik. Az adatok egyeznek. Apja 1857-től 1863-ig a Rókusban teljesített szolgálatot, ő maga ugyancsak a Rókusban teljesített szolgálatot és pedig 1917-től 1922-ig. Címe: Brassó, Weiss Mihály-utca 7. — N. D., Abrudbánya. Több helyen érdeklődtünk, de a gyár részvényeseinek összetételét senki sem tudja megmondani. Nacionalizált vállalat, mint minden vállalat és részvényeseinek ötvenegyszázaléka biztosan román állampolgár. Ha sulyt helyez azonban a legpontosabb információra, írja meg és ebben az esetben mi közvetlenül, az Ön nevének említése nélkül, írunk a gyárnak és megkérdezzük. Az ipari kompaszból sem tűnnek ki ezek a részvényadatok, ott is utánanéztünk. — Egy érdeklődő, Sf. Gh. Ugy tudjuk, ennek a sorsjegy-kibocsátási irodának különböző visszaéléseiről írtak már a lapok. Valami ott nincs rendjén. Nem vagyunk egészen biztosak a dologban, de egy emléksztünk, hogy erről az intézetről van szó. Önt miért érdeklí a dolog? Ha anyagilag érdekelye van, írja meg és ez esetben pontosabb információt szerzünk és felvilágosítjuk Önt. — D. I., Székelyudvarhely. Nem az Ön nevében küldötték be a verseket. Az Ön nevét ismerjük és ismertük. A versek beküldőjének kezdőbetűi egyeztek az Ön nevének kezdőbetűivel, innen a félreértés. — L. A., Krizba. A tárgyalást elhalasztották. Az új terminusról, amelyet Ön bizonyára előbb tud meg, mint mi, kérjük, értesítsen. — Nyárádrémete. Tessék értelmesben és szélesebben leírni, hogyan történt a dolog, mert leveléből nem tudjuk megállapítani. Ha feljelentés is történt, szívesen foglalkozunk vele. — D. Gy., Nyárádrémete. Így nem tudunk az esettel foglalkozni. Tessék megírni, hogy a csendőrség befolyt-e a dologba, foganatosított-e kihallgatásokat és ha lehetséges, küldje meg a csendőrségi jegyzőkönyv másolatát. Az eset egyébként érdekes lenne, de csak olyan adatok alapján írhatunk, amelyeknek valódiságát hivatalos iratok is alátámasztják. — Megfejtés, Párkány. A keresztretjénny kísérő és magyarázó szöveget megkaptuk, de magát a rejtvényt nem. Ugy látszik, kifelejtette a levélből. — „Gyergyói fogadók”. A kérdés nem is olyan egyszerű. Önt azt kérde, van-e lelki intelligencia? Nincs. De ezzel szemben ennek ellentéte, „testi” intelligencia sincs. Abból, hogy az ellentéte sincs meg, mindenekelőtt azt kell megállapítani, hogy a jelzőt nem lehet alkalmazni, az sem lelki, sem testi használatban nem helyénvaló. Intelligencia ezzel szemben — ebben már a fogadók között sem igen lehet véleményeltérés — van és ahhoz egy bizonyos lelki adottság is kell. Ezt azonban nem kell külön kihangsúlyozni és ez a „lelki” jelző alkalmazása nélkül is magától értetődő. — A fáradó leánya. A novellának csak egy baja van: nagyon hosszú. Amint a megjelent novelláinkból is láthatja, nincs helyünk és terünk a kis alakú Vasárnapi Lapokban ilyen hosszú lélegzetű novellákra. Nem rövidítené meg? Legalább is felére nem komprimálná? Lehet és mi vállalkoznánk is rá. Engedelmét kérjük. — Sch. H., Máramarosziget. Kiskoru nem szerezhethet jogokat és nem is mondhat le jogokról, hiszen azért kiskoru. A kiskoru terhére azonban annak jogairól természetes, vagy törvényes gyámja lemondhat, de csak a gyámhatóság vagy az árvászek beleegyezésével, de ezt nem igen fogja megkapni, mert nem tudja indokolni, hogy a lemondás a kiskoru érdekében való. Tessék a gyámhatósághoz fordulni és ott puhatóldozni. — Csabai. A kérdézet újságíró jelenlegi címe: Szatmár, Petőfi-utca 1.

310—1933 szám

HIRDETMEY

Közhirre tesszük, hogy 1933 március hó 31-én, d. e. 10 órakor, Feldioara—Földvár község elöljáróságánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés útján egy tételben eladatnak az alábbi famennyiségek:

321 köbméter tölgy-épületfa.

50 ürméter tölgy-tüzifa

11 ürméter tölgy-ág tüzifa 56.860 lej kikiáltási áron, a földvári erdőben, lábou állva.

Az eladás speciális feltételei megtekinthetők a földvári községi elöljáróságnál és a brassói erdőkerületnél. Az ideiglenes óvadék a kikiáltási ár 5 százaléka. Felüljánlatok nem fogadtatnak el.

Feldioara—Földvár községi elöljáróság

Ficamodások

azonnali enyhülése

Sloan's Liniment állandó melegítő, csillapító hatása azonnali enyhülést és jóérzést ad. Behatol a fájdalmas testrészekbe, anélkül, hogy az dörzsölni kellene vele. Egyenesen a baj okait hat, a lüktető idegekre és a megsérült szövetekre. A fájdmat azonnal enyhíti. Használatunk Sloan-t rheuma, zsába, ischias, hátfájás, ficamodás, törés és mindennemű izomfájdalom esetén.

Egy üveg ára 75 Lei.

SLOAN'S
LINIMENT
megöli a fájdalmat

A tüdőbaj gyógyítása, megelőzése

Írta: Dr. Müller Vilmos íg. főorvos, kir. tanácsos. — Fontos könyv a tüdőbaj gyógyításáról. Ára 90 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

AZ ÉRELMESZESEDES

GYÓGYÍTÁSA ÉS KEZELÉSE

Írta: DR. BUCSANYI GYULA e. ü. tanácsos, főorvos. — Ára 45 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában, Brassó.

Közhasznú Családi Könyvtár

Egy kötet ára 20 lej

K. Beniczky Irma: Furcsaságok a divat történetéből.

(A divat szélsőségei, elmúlt korok erkölcsi asszonyok, férfiak különös hóbortjai.)

K. Beniczky Irma: A babonák világából.

(Kártyavetés, Jövendőmondás. Vampyr-hit. Spiritizmus.)

Riecke: Anyák könyve.

(Hogyan neveljük, hogyan ne neveljük gyermekeinket.)

K. Beniczky Irma: Illemtan. A leányerzelem világa.

(Leányok tanácsadója az élet döntő kérdéseiben. Utmutató az érzelmei világában.)

K. Beniczky Irma: A beteg-konyha.

(Ételek és italok legcélszerűbb készítménye, betegek és lábadozók számára, 220 recepttel.)

Dr. Steiner—Beniczky: A gyermek testi nevelése.

(Hogy kell egészséges gyermeket nevelni.)

Mathroes—Gaál M.: A boldogulás könyve.

(Szerencse és balszerencse. Az emberekkel való bánásmód. Az életrevalóság. A pénz használata és kára. A pihenés nélkül való munka.)

Dr. Nemes György: A háztartás kémijája.

(A hús és konzerválása. Szesz és likőrök. Szappan és illatszerek, stb.)

Dr. Wiel—Beniczky: A diétás konyha.

(Betegek, gyengélkedők ápolásánál nélkülözhetetlen kézikönyv. Receptek, tanácsok, szakszerű magyarázatok.)

Beniczky Irma: A mindennapi életből.

Élelmiszerek és mérgek.

(A mérgek felismerése a háztartásban. Táp-láló és ártalmas növények.)

örös Eszter: Gazdaszönyök könyve.

(A háztartás. A kertészet. A gazdaság. A baromfitenyésztés.)

Falke—Beniczky: A lakás művészete.

(Hogy tehetjük legegyszerűbben lakásunkat szép és otthonossá?)

K. Beniczky Irma: A mindennapi életből.

konyha tudománya.

(A jó és rossz, a tápláló és ártalmas ételek. Vegyészet a konyhában.)

K. Beniczky Irma: Az egészség szabályai.

A betegápolás könyve.

A szép otthon.

A nő kötelességei.

A baromfi udvar.

Dr. Klenke—Beniczky: Szépségápolás.

Dr. Sikor József: Miben különbek a nők a férfiaknál.

A házassulandók könyve.

A tökéletes feleség.

Kalócsai Róza: A házasszony könyve.

Pósta megrendeléseket az összeg és 10 lej portó beküldése ellenében azonnal elintézt.

Brassói Lapok Könyvostály

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság